

Kas muusikaõpetus muutub senisest arvutipõhisemaks?

Viirusekriisi ajal kasvas muusikaõpetajate huvi digipõhise muusikaõpetuse vastu väga suurel määral. Kas see tähendab pööret meie muusikaõpetuses?

Juba enne distantsõpet oli olemas Facebooki grupp, kus arutati IKT-võimalusi muusika õpetamisel (<https://www.facebook.com/groups/iktmuusika>). Gruppi kuulus siis alla saja liikme, distantsõppe lõpuks oli aga liikmeid peaaegu tuhat. Selles grupis oli õpetajaid, õppejõude, kirjastajaid, lapsevanemaid jpt, keda muusikaõpetus huvitas. Grupis tutvustati üksteisele digipõhise muusikaõppe võimalusi, mida oli õpilastega edukalt kasutatud, ning soovitati neid kolleegidelegi. Paralleelselt muusikaõpetuse IKT-grupiga töötas kriisi ajal aktiivselt veel muusikaõpetajate FB-grupp Musaõpsid. Sellegi liikmete arv kasvas distantsõppe ajal kiiresti, jõudes üle 500.

Kui digilahendused muutusid kriisi ajal nii populaarseks, kas siis on võimalik, et meie muusikaõpetus hakkab muutuma arvutipõhisemaks?

Kas muusikaõpetusse tuleb rohkem õpilaste iseseisvat tööd ja enesejuhtimist? Kui palju hakatakse edaspidi noodist laulmist, jo-le-mi süsteemi ja käemärke harjutama kodus arvutiprogrammide abil? Kui palju ja kuidas toetab arvutipõhine muusikaõpe meie koorilaulu traditsiooni? Kas arvuti ja nutitelefoni ergutavad õpilasi ka ise laule looma?

Nendel teemadel vahetavad mõtteid grupi „IKT ja muusika hariduses“ neli aktiivset liiget: grupi kõnejuht ja Vanalinna hariduskollegiumi haridustehnoloog Aet Mikli, muusikaõpetajate liidu juhatuse esimees ja Nõmme gümnaasiumi muusikaõpetaja Jaanus Kann, EMTA didaktika õppejõud ja muusikaõpikute autor Anu Sepp ning Musaõpside FB-grupi kõnejuht ning Vändra gümnaasiumi ja Pärnjõe kooli muusikaõpetaja Kalli Rõõmusaare.

VÄGA SUUR TEHNOLOGIAHUVI

Esimesena nimetatud FB-grupis on ligi tuhat liiget – peaaegu kõik Eesti muusikaõpetajad. Millega nende nii suurt huvi tehnoloogia vastu seletada?

Aet Mikli.

Aet Mikli: Sotsiaalmeediasse tõukas õpetajaid ühest küljest ideepuudus, teisest küljest distantsõppele ülemineku ootamatus. Tuli hakata ülikiresti uut süsteemi nullist üles ehitama ja meie FB-grupp pakkus õpetajatele tuge. Näiteks tutvustati meie grupis ungarlaste programmi Musicators, mille abil saab laps kodus iseseisvalt noodist laulmist ja palju muud vajalikku õppida. Õpetajad jagasid FB IKT-muusika grupis selle programmi kogemusi, andsid üksteisele soovitusi. Neid huvitas ka Kristo Kõo Dohrey.me programm, mis jälgib õpilase laulu või pillimängu ning

opleht.ee

18.09.2020 14:06

Raivo Juurak

11000

Estonia teater

Teater

annab tagasisidet, kas kõik vastas noodikirjale. Rütmitaju harjutamiseks saavad õpilased kodus kasutada äppi therhythmtrainer.com. Meil oli juttu ka veebipõhisest noodigraafikaprogrammist [Noteflight Learn](https://noteflight.com) ning selle analoogist [Flat.io](https://flat.io). Muusikaõpetuses on ju palju harjutamist ja distantsõppe ajal said paljud õpilased harjutada kodus arvuti abil.

Aga lisaksin, et lisaks muusikaõpetusele spetsiifilistele rakendustele kasutasid muusikaõpetajad distantsõppe ajal ka kõiki neid programme, mida teistegi ainete õpetajad: Kahoot ja selle analoogid Quizizz ja Quizalize – muusika kuulamiseks; Learning apps – enesekontrolliga ülesannete koostamiseks ning uue tulijana H5P – ülesandemallidel põhinev sisuloo; E-koolikott.ee; JotForm – õppe diferentseerimiseks; Padlet – õpilaste koostöö korraldamiseks. Padletit võiks kasutada ka tavalises koolitunnis, kuna õpilased õpivad seda kiiresti kasutama ja sel puudub sisselogimise nõue. Väga palju jagati omavahel muidugi ka YouTube'i materjale.

Anu Sepp.

Anu Sepp: FB-gruppides jagati ideid, et tekkinud olukorras kuidagi hakkama saada. Õnneks oli meie grupil suurepärase eestvedaja Aet Mikli, kellel on nii muusiku kui ka digitehnoloogi haridus. Muusikaõpetajad justkui ärkasid ja hakkasid omavahel tihedamalt suhtlema, kogemusi jagama. Kuid nad olid ka ise väga loomingulised ning koostasid vahvaid ülesandeid Quizizzis, Crosswordlabis, Liveworksheetis, Scratchis, Musiclabis jt. Väga nutikas oli Tartu muusikaõpetaja Anna Humala Järjejutt, kus tehakse muusikaline ringreis mööda eri maade muusikakultuure. Toremaid praktilisi ülesandeid on ka Kärdla muusikaõpetaja Timo Lige Aardejahis. Eestikeelseid materjale leiti ka veebiaadressidelt folkloor.ee, concert.ee, Vimeos tutvustas Mart Sander muusikateatri ajalugu, jälgida sai [Estonia teatri](https://estonia-teatri.ee) muusikatunde jpm. Jaanus Kann: Muusikaõpetajad panustasid meie FB-grupis väga palju vabatahtlikult digitaalsete õppematerjalide tutvustamisse ja vahetamisse. Aet aitas neilt saadud materjale süstematiseerida ning tema teeme-ära-mentaliteet oli teistele eeskujuks. E-keskkondi üksteisele tutvustades hakati rohkem arutlema ka didaktika ja metoodika üle. Loodan, et see saab heaks tavaks nii distants- kui ka kontaktõppes.

Kalli Rõõmussaare.

Kalli Rõõmussaare: Varem tegelesin põhiliselt Musaõpside FB-grupiga, kuhu kuuluvad ainult muusikaõpetusega otseselt seotud inimesed. Kui avastasid distantsõppe algul IKT-muusika, tekkis kohe ohhoo-efekt – avatud grupp, kus kõik huvilised võivad osaleda. Arvan, et avatud gruppi on väga vaja. Ma leidsin siit ise ka päris mitu keskkonda, mida õpetajana koolis katsetasin ja mis töötasid.

LAULUD SELGEKS HELIFAILI JÄRGI

Mõnigi õpetaja laulis distantsõppe ajal uue laulu ise sisse, saatis siis faili õpilastele ning need õppisid laulu kuulmise järgi selgeks.

Kas sellest saab uus trend?

Aet Mikli: Laulu ja ka videote salvestamise rakendustest tulid meil jutuks Free Hi-Q Recorder, Flipgrid, Vocaroo jt. Kuid arvan, et helifailide kuulamine sobib õppeaasta lõpus kordamiseks, aga mitte millegi nullist õppimiseks. Laulmisel kasutab inimene pillina iseenda keha ja mida noorem on õpilane, seda vähem jõuab ta lauldes selle toimimist jälgida. Seega saan täiesti aru õpetajatest, kes distantsõppe ajal laulmise hoopis kõrvale jätsid ja selle asemel muude muusikategevustega toimetasid.

Anu Sepp: Laulmisel, eriti ühislaulmisel on sotsiaalne külg väga oluline. Samuti õpitakse laulmise käigus muusikat mõistma, oma häält juhtima – siin on muusikaõpetaja kohalolek äärmiselt vajalik. Samas hädalahendusena, nagu distantsõppe ajal, on õpetaja sisselaulnud ja kommenteeritud laulude selgeks õppimine üks võimalus.

Jaanus Kann.

Jaanus Kann: YouTube'ist leiab mitmeid hääleharjutusi sisaldavaid klippe ning ühte neist katsetasin ka oma õpilastega. Ülesanne toimus, kuigi järgmisel korral laulaksin harjutused samuti ise sisse, arvestades õpilaste võimetega. Laulupeolaulude õppimisel aitaksid sisselaulnud häälepartiitid koori ja koorijuhhi koormust optimeerida ja selliste materjalide järele tuntakse suurt vajadust, nagu näitas meie eelmise aasta laulupeo-teemaline uuring.

Paraku – kui me rahulduksimegi tasemega, kus lapsed oskavad laule vaid imiteerida, siis poleks koolides muusikaõpetust vajagi. Koolis käimisel ei ole ju mõtet, kui seal tehakse seda, mida õpilased niikuinii teeksid. Kui me aga tahame, et uue põlvkonna hulgas oleks ka loojaid, mitte ainult kopeerijaid, siis peame pakkuma

tõhusamat haridust kui ainult kuulmise järgi õppimine. Õpetajal on oluline roll, et musitseerimine poleks mitte ainult emotsionaalne, vaid ka intellektuaalne tegevus. Et õpilane mitte ainult ei laulaks, vaid ka teadvustaks, mida, miks ja kuidas laulda. See kehtib nii kontakt- kui ka distantsõppe puhul.

Kalli Rõõmusaare: Olen laulnud lastekoori laulude partiisid ise sisse ja teinud seda nii, et taustal kõlab vaikselt terve koor ja koorist valjemalt olen peale laulnud esimese, teise või kolmanda hääle. Minu väikese kooli kooris on ainult 12 õpilast, viisipidajaid neist 3–4, ülejäänud on toelauljad ja just neile meeldib minu salvestust kõrvaklappidest korduvalt kuulata. Aga see kõik on siiski n-ö tehniline töö enne laulu lõppviimistlust.

Üldiselt püüdsin distantsõppe ajal uute laulude õpetamisest hoiduda – ainult ühe laulu õppisime virtuaalkontserdikis selgeks. Enamasti mõtlesin välja variante muusika kuulamiseks, teooria kinnistamiseks jms. Püüdsin kaasata teiste ainete

õpetajaid. Näiteks Mussorgski „Pildid näituselt“ sobib ju kokku kunstiõpetusega. Õpilased said ka ülesande kevadel ise pajupill valmis teha ja sellel mõnd lihtsat lugu mängida jms.

ARVUTI ABIL NOODIST LAULMA

Meie muusikaõpetuses on olulisel kohal noodist laulmine.

Missuguseid arvutipõhiseid võimalusi FB-grupis selles osas välja pakuti?

Aet Mikli: Noodi- ja muusikateooria tundmise tarkvara on maailmas palju. Näiteks Harry Illaku initsiatiivil tõlgitakse praegu eesti keelde ungarlaste arendust Musicators. Kahjuks eestikeelset ja meie muusikaõpetuse traditsioonil põhinevat materjali peaaegu (veel) ei ole. Sestap sai koostöös muusikaõpetajatega põlve otsas paar prototüübi moodi õppematerjali tehtud, üks neist oli jo-le-mi-põhine jolemi.weebly.com.

Jaanus Kann: Eesti on üks vähestest riikidest, kus on nii laialdaselt kasutusel relatiivne ehk jo-le-mi noodiopetus, seepärast võõrkeelsed materjalid meile enamasti ei sobi. Muusikaõpetajate liit sai rahastuse projektile, et töötada välja e-lahendus, mille abil saaks õpilane kodus relatiivsele süsteemile tuginedes oma viisipidamist iseseisvalt parandada, aga see on alles tulevikumuusika.

Anu Sepp: Julgen väita, et eesti muusikaõpetajad on saanud lastega töötamiseks väga hea ettevalmistuse, ja küsaksin, miks peaksid lapsed iseseisvalt pusima. Milleks õpetajad siis klassis on? Ega meile sobivat noodioppematerjali netiavarustes ka eriti ole – kõike tuleb kohandada. Näiteks seesama Musicators on osaliselt eesti keelde tõlgitud ja töötab tühikut täita. Samas rõhutan endiselt, et lähi- ehk kontaktõpetust ei asenda miski. Interaktiivsed materjalid on pigem kordamiseks ja kinnistamiseks, samuti omaloomingu- ja lõiminguvõimaluste pakkumiseks.

Kalli Rõõmusaare: Kui õpilasel on suur huvi, siis saab ta internetist palju iseseisvalt selgeks. Kuid internetis on ka eksitavat materjali. Mul hakkas üks 9. klassi poiss arvutiga muusikat looma, kuid siis küsis minu käest muusikateooria mõistete selgitusi, sest tal oli tekkinud internetimaterjali osas kahtlusi, ja õigustatult. See on üks näide, miks muusikaõpetajat ikkagi vaja on.

KÄEMÄRGID KODUTÖÖNA SELGEKS

Eesti koolis lauldakse käemärkide järgi. Kas õpilased saavad käemärgid kodus arvuti abil piisava automaatsuseni iseseisvalt selgeks õppida?

Aet Mikli: Jo-le-mi-d automaatseks väga harjutada ei saa ja see ei olegi meetodi eesmärk. Süsteem on intonatsiooni puhtuse teenistuses ja siin ma kahtlen, kas see juhendava inimkõrva juuresolekuta võimalik on. Aga ehk siiski?

Jaanus Kann: Käemärgid pole eesmärk omaette, need ainult toetavad astmetega laulmist. Seepärast pole vaja käemärke eraldi treenida, peamine on ikka laulmise harjutamine.

Anu Sepp: Käemärgid on n-ö abivahend, et meloodia liikumist visualiseerida ja selle kaudu lapsele, kuid miks mitte ka täiskasvanule, selgemaks teha. See pole eesmärk omaette.

Astmemudelite abil areneb sisemine kuulmine, paraneb muusikaline intonatsioon, muusikaline mälu. Kaugem eesmärk on muidugi saavutada iseseisev muusikaline mõtlemine.

Kalli Rõõmusaare: On siiski õpilasi, kellega on vaja käemärke keskmisest rohkem harjutada, et nad ei jääks laulmise ajal mõtlema, missugust astet mingi käemärk tähistab. Minu kogemus on, et käemärkide järgi laulavad lapsed palju kindlamini ja puhtamalt, seepärast oleks siiski hea, kui aeglasemad lapsed saaksid neid märke kodus täiendavalt ise harjutada.

VIIME KOORILAULU VEEBI?

Eesti on koorilaulu maa, aga internetis jõuab igaühe hääl kohale eri ajal, hääled kokku ei kõla. Mis saab nii meie kooritraditsioonist?

Aet Mikli: Veebis üheskoos ja sünkroonis musitseerimiseks on riist- ja tarkvara kuuldavasti siiski olemas, kuid väga kallis ja jääb seetõttu muusikakõrgkoolide ja professionaalide pärusmaaks. Kuid mõnedki õpilased musitseerisid distantsõppe ajal kodus koos oma pereliikmetega ja see ei maksnud midagi. Perede ühislaulmisi ka salvestati ja jagati meie FB-grupis.

Jaanus Kann: Videosilla vahendusel ühislaulmine on võimalik ka ajanihketa, nagu näitas maikuine katse lauluväljakul, ent selleks on tarvis suurt tugimeeskonda ning kallist tehnikat, mida koolides ja kodudes ei ole. Seega toimus eriolukorra-aegne online-laulmine enamasti nii, et kõik peale õpetaja lülitasid laulmise ajaks oma mikrofonid välja ning õpetaja uskus, et lauldakse õigesti. Seepärast kasutasin mina videosilda väga vähe.

Anu Sepp: Oleme nüüd ikka ausad – üldhariduskoolis pole virtuaalne ühislaulmine võimalik. Selleks pole ei tehnilisi vahendeid ega raha. Need üle neti toimunud kooriproovid polnud ju päriselt kooriproovid, heal juhul sai iga häälerühma laulja omaette harjutada ning partiisid õppida, kuid kooslaulmist sisuliselt ei toimunud.

Osalesin ise ka eriolukorra lõpukooris, et kogemust saada. Oli huvitav ja ainukordne, aitäh korraldajatele. Samas loodan, et traditsioonilised kooriproovid ning kontserdid jätkuvad. Koos olemise ja koos laulmise kogemust digilahendused ei asenda. Ei kujuta

ette, et kogu laulupidu oleks internetis. Eriti imelik oleks laulupeo virtuaalne rongkäik. Muusika on siiski ajas toimuv ja toimiv fenomen, mille tekkimiseks ja tunnetamiseks, tuleb olla kohal, reaalselt, koorina.

ENNASTJUHTIV ÕPPIJA

Kuivõrd on tänapäeva õpilased üldse valmis iseseisvalt muusikat õppima?

Aet Mikli: Kui tavaõppe ajal õpilastega küllalt tihti arvutiklassi

külastada, siis suudavad nad distantsõppe ajal arvuti toel õppida küll. Informaatikaõpetajana olen märganud, et kui õpilastele koostatud juhendid on piisavalt detailsed, siis saavad nad üldiselt ilusasti hakkama, kuid iseeneslikku arvuti valdamist neilt oodata ei tasu.

Jaanus Kann: Eriolukorrast saadud kogemuse põhjal julgen arvata, et muusikaõpetus on kõige tõhusam siis, kui distants- ja kontaktõppe on paindlikult ühendatud kaaluga kontaktõppe kasuks. Ühismusitseerimiseks, aruteludeks ja teisteks praktilisteks tegevusteks, kus õpilased saavad ka üksteiselt õppida, on parem tulla klassiruumi kokku, samas näiteks plokkflöödimäng nõuab individuaalset harjutamist ja põhjalikku tagasisidet, milleks tunnis pole piisavalt aega. Keerulisemad küsimused on, kuidas distants- ja kontaktõppe sümbioosi korral tunniplaani koostada ning kas nooremate õpilaste vanemad on valmis selleks, et kool ei täida enam nii suures mahus lastehoiu funktsiooni.

Anu Sepp: Arvuti on ikkagi vaid vahend, seda tuleb kasutada muusikast lähtuvalt – nii vähe kui võimalik ja nii palju kui vajalik. Pigem näen võimalust tunnis õpitu kinnistamiseks, pilliõppe tõhustamiseks, muusikaloo illustreerimiseks. Musitseerimine ja lapse muusikalise arengu toetamine toimib siiski elavas kontaktis muusikaga, pühendunud muusikaõpetaja juhendamisel.

Kalli Rõõmusaare: Alati on õpilasi, kes vajavad interaktiivseid enesekontrolliga ülesandeid ja seda just õpitu kinnistamiseks. Selles mõttes oli hea, et distantsõpe tuli suuremalt jaolt õppematerjalide kordamise perioodil.

KAS VAJAME UUT AINEKAVA?

Kas arvutipõhise õppe uued võimalused võivad tuua muusikaõpetuse ainekavasse põhimõttelisi muutusi?

Aet Mikli: Ainekava ilmselt ei muutu, kuid õpetajad hakkavad tegelema digitaalse omaloominguga, suunates nii ka meie nutipõlvkonda tarbimislainelt loovuslainele. Samas ei ole ma kindel, kui paljud muusikaõpetajad selleks juba täna valmis on – homme võib-olla küll. Digiseadmetega toimetamisel on oma spetsiifika ja sellega kohanemine võtab aega.

Jaanus Kann: Me valime vahendid eesmärkidest lähtudes, mitte vastupidi, ja muusikaõpetuse põhieesmärgid on üsna ajatud.

Anu Sepp: Põhimõtteliselt poleks meil kardinaalseid muutusi lihtsalt vaja. Ärgem unustagem, et digimaterjalid on vahendid, mitte eesmärk omaette. Kui soovime, et muusikaõpetuse kaudu areneks inimene ja tema muusikalised võimed, siis seda saab teha valdavalt ikkagi vahetult elava muusikaga tegeldes. Muusika on kultuuri väga oluline osa, oluline osa identiteedist. Seega tuleb väga kaaluda mida, miks ja kuidas üldhariduses tehakse. Muide, enam pole kuulda helendava ekraani kahjustavast mõjust laste tervisele – muusikas on lõputult võimalusi tegutseda taoliste kõrvalmõjudeta. Loodan, et muusikaõpetus suudab säilitada meie

traditsioonilise aluse ning täieneb uute ja vajalike ideedega, ka digivaldkonnas.

Kalli Rõõmusaare: Uut ainekava ei ole vaja välja töötada, küll aga hakkavad õpetajad kasutama palju rohkem interaktiivseid õppemeetodeid, sest arvutiprogrammid võimaldavad seda ja see teeb muusika õppimise ka huvitavamaks. Samas peab olema ka ettevaatlik, et interaktiivsusega üle ei pingutataks.

ARVUTI ABIL MUUSIKAT LOOMA

Arvuti teeb lastele ka

laulude loomise üsna lihtsaks. Kui palju sellest teie FB-grupis juttu oli?

Aet Mikli: Meie FB-grupis oli distantsõppe ajal juttu näiteks Chrome musiclabist. Seal tipib õpilane sisse lihtsa viisijupi ja rakendus muudab selle Bachi loomingut meenutavaks polüfooniliseks teoseks. Selle rakenduse abil on hea õpilastele polüfoonia olemust selgitada, seda nii distants- kui kontaktõppe ajal. Heliloominguks sobivate seas on päris palju tasuta äppe, näiteks noodigraafikarakendused (Flat.io, Noteflight) ning sekventser-tüüpi programmid, nagu Garage Band (töötab vaid IOs-i opsüsteemiga) ja Online-sequencer (veebipõhine) ning IKT-grupis populaarsust kogunud Incredibox, Chrome Music Lab. Tabasalu kooli muusikaõpetaja Piret Puusta on pannud häälemurdega noormehed laulmise asemel nutitelefoni abil muusikat looma ja tulemus oli igati viljakas.

Anu Sepp: Omaloominguni jõudmiseks

on palju võimalusi alates lihtsatest kaasmängude kujundamisest, küsimus-vastus-improvisatsioonist.

Et tõesti laule kirjutada, tuleks teada heliloomingu aluseid, omada ettekujutust vormist, harmooniast, rütmist, meloodiast. Ma ei suhtuks sellesse

kui „viisi tegemisse, millele arvuti saate taha paneb“.

Kalli Rõõmusaare: Kui õpilane keeldub tunnis

kategoriliselt näiteks kitarri kätte võtmast, on parem panna ta ikkagi

arvutisse laulu looma, selle asemel et ta ei tee mitte midagi. Kui laul suurem

asi ei tulegi, siis oma muusikateadmisi kinnistab ta sellise praktilise tegevuse käigus ikkagi. Parim variant on muidugi see, kui õpetaja jälgib,

kuidas õpilasel laululoomine läheb, ja vajadusel aitab.

Kuidas on distantsõppe teie õpetamist muutnud?

Heddi Reinsalu.

HEDDI REINSALU, Tallinna Pääsküla kooli õpetaja:

Mõned arusaamised on mul muutunud. Varem uskusin, et muusikas

pole koduseid ülesandeid vaja, sest lastel on niigi palju õppida.

Nüüd nõuavad õpilased ise kodutööd – ei lähe enne

klassist väljagi, kui kodused ülesanded on käes. Nii annangi neile näiteks muusikateooria ülesannete linke, kus on vaja leida taktimõõt, intervalle uurida jms. Distantõppe ajal panid õpetajad IKT-muusika gruppi väga palju häid arvutiülesandeid ja nüüd on hea neid õpilastele anda.

Varem näitasin õpilastele plokkflöödi harjutusi klassis ette ja kogu grupile korraga. Distantõppe ajal aga märkas, et mõnelgi

õpilasel läks video järgi õppimine paremini. Videot saab ju tagasi kerida ja uuesti vaadata, kui midagi jääb arusaamatuks. Edaspidi kasutan plokkflööti õpetades kindlasti senisest rohkem videomaterjali.

Videosse mängisin ka mitmesuguseid rütmikombinatsioone, näiteks

Aafrika rütme tšembega. Lapsed õppisid need video järgi selgeks, mängisid siis ise videosse ja saatsid faili mulle. Aga mulle tundub, et rütme on klassis parem harjutada kui video pealt.

Hääle tämbri programm oli üks asi, mille koroonaja ajal avastasin. Selle abil on väga hea õpilastele selgitada, mis on kõlatämbri. Kavatsen seda programmi kasutada ka tavaõppe ajal. Koorilaulus tegin helifaile. Laulsin neli häält sisse ja saatsin igale häälegrupile nende häälega faili selgeks õppimiseks. Ma panin need neli häält programmiga kokku ka, et õpilased kuuleksid, kuidas laul kõlab. Helifaile saatsin laulukoori õpilastele juba enne koroonakriisi ja saadan kindlasti ka edaspidi.

Piret Kangur.

PIRET KANGUR, Raasiku kooli 3. klassi juhataja:

Mul on arvutipõhiste ülesannete osakaal kasvanud. Eelmisel aastal märtsis polnud osal mu õpilastest veel eKooli kontotki, kuid püüdsin siiski nendega digikeskkondi kasutada ja neile arvutipõhiseid ülesandeid anda. Koostasime igaks nädalaks nädalaplani. Kasutasime selleks veebitahvli Padlet. Alustasime Opiqu kasutamisega, seejärel lisandusid teised keskkonnad. Vocaroo.com – lugemis- ja kuulamisülesanded, lapsed lindistasid ise oma teksti ja andsin neile kuulamisülesandeid.

99.math.com – lapsed lahendasid omas tempos matemaatikaülesandeid, võistlesid nii oma klassi kui ka 1. klassi õpilastega ning 1. klassi õpetaja Merli Seliga korraldasime selles keskkonnas vanematelegi võistluse.

Opiveeb.ee/ – testid, tunnikontrollid.

Liveworksheets.com – töölehed loodusõpetuses, eesti keeles ja matemaatikas. Lapsed said täita lünki.

Learningapps.org/ – õppemängud õpitu kinnistamiseks.

Quizizz.com/ – viktoriinid kinnistamiseks, tunnikontroll matemaatikas.

Im-a-puzzle.com – tööõpetuses tehtud kleepetööst tuli valmistada pusle.

Pixiz.com – lapsed pildistasid kevadet ja tegid arvutis fotodest animeeritud kuubiku.

Dotstorming.com – arendasime loovust ja mõtlesime välja trips-traps-trulli mängimiseks võimalusi, lapsed ja ka emad-isad said hääletada, valisime kõige toredama mängulaua.

Kasutasime veel Zoom.us keskkonda ja laste tööd panin üles klassi blogisse.

2. septembrist alates oleme kasutanud Kahooti ja Opiqut. Kuna kõigil õpilastel on nüüd ühtsed koolimeilid, siis õpime neid kasutama, tuletame meelde e-posti kaudu kirjade saatmist. Samsammult hakkame tutvuma Google Classroomiga.

Sellel õppeaastal annan oma õpilastele arvutipõhiseid ülesandeid kindlasti veidi rohkem ja tihedamini kui enne distantsõpet. Kasutan Opiqu keskkonda nii koduste tööde andmisel kui ka tunnitööde tegemisel. Lastele arvutiülesanded meeldivad, nad lausa ootavad neid. Samas soovin, et praegu saaksid

lapsed võimalikult palju paberõpikut, -vihikut ja pliiatsit kasutada, sest kui koolid peaksid jälle koduõppele minema, unustaksid nad paberi ja pliiatsi hoopis ära. Teisest küljest on oluline, et õpilased oskaksid ka erinevates digikeskkondades toimetada.

Arno Kaseniit.

ARNO KASENIIT, Sillamäe gümnaasiumi direktor:

Meie otsustasime oma koolis, et teeme iga kuu kaks distantsõppe päeva. Mulle meeldiks, kui üks neist oleks lugemispäev, kasvõi õpikust lugemise päev. Teine võiks olla veebipõhise suhtluse päev, sest seda oskust on töömaailmas väga vaja, näiteks kaugtöö tegemiseks jne. Veebis tahame eraldi harjutada tööd väikeste rühmadega. Klassiruumis läheb meil rühmadena õppimine päris hästi, aga veebis on veel arenguruumi.

Neeme Katt.

NEEME KATT, Jõgeva põhikooli ja Jõgevamaa gümnaasiumi õpetaja:

Minu õpetamist pole distantsõpe eriti muutnud. Arvuti kasutamine on õigustatud vaid siis, kui me võrreldes traditsiooniliste meetoditega midagi võidame. Keemiaga on ka see probleem, et valemeid

ja võrrandeid on arvutisse raske kirjutada ning katsed tuleb ikka oma käega läbi teha. Teiseks olid mul juba enne koroonakriisi kontrolltööde harjutustestid Moodle'is üleval. Kui kriis algas, ei pidanud ma õpilastele Moodle'i kasutamist enam õpetama, lihtsalt lisasin sinna uusi õppematerjale. Uus asi, mis ma kriisi ajal tegin, olid PowerPointi esitluste baasil loodud videotunnid, mis ma õpilastele YouTube'i üles panin. Lõpuks ületas nende videotundide kasutajate arv minu enda õpilaste arvu mitu korda.

Nüüd

sügisel lahendame ülesandeid ikka pabertöövihikus ja teeme tundides katseid, kuid iga õppetüki kordamiseks annan õpilastele enesekontrolliks pisikese Moodle'i testi.

Valik interaktiivsete muusikarakenduste logosid ja õppematerjalide lehekülgi: